

Vlaams
Parlement

stuk **607** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 27 juni 2011 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van mevrouw Mercedes Van Volcem,
de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe
en de heren Karlos Callens en Sven Gatz

houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1976
tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Wilfried Vandaele

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

607 (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde het voorstel van decreet betreffende de wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten op 4 mei 2011.

1. Toelichting

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* wijst erop dat het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten een belangrijk nieuw begrip heeft geïntroduceerd in de Vlaamse monumentenzorg, met name het stads- en dorpsgezicht. In het decreet wordt dat omschreven als: “een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is”.

Vroeger kon men tot de sloop overgaan van delen die in een beschermd stads- of dorpsgezicht lagen, maar waarvan de intrinsieke waarde niet als waardevol werd beoordeeld. De recente rechtspraak van de Raad van State is echter zeer restrictief over wat een beschermd stads- en dorpsgezicht precies betekent en wat stedenbouwkundig wel en niet kan binnen een als stads- en dorpsgezicht beschermd geheel. In tegenstelling tot een arrest van 23 februari 2000 van de Raad van State in verband met de omgeving van het kasteel van Zoersel, zijn er enkele latere arresten waarin het standpunt wordt ingenomen dat een bescherming als stads- en dorpsgezicht het behoud van de bestaande toestand impliceert, waardoor sloop uitgesloten is in een beschermd stads- of dorpsgezicht.

In een studie van professor Anne Mie Draye, waarvan de resultaten gepubliceerd zijn in het artikel ‘(Geen) Toekomst voor beschermde Stads- en Dorpsgezichten’, wordt dit nog eens aangetoond.¹ Onder meer de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen is dan ook gewonnen voor een aanpassing van de wetgeving, opdat erfgoed met gezond verstand zou kunnen worden beoordeeld.

Mevrouw Van Volcem laat opmerken dat de meerderheidsfracties, in hun voorstel van resolutie betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1065/1), ook vragen om de sloop van niet-waardevol erfgoed binnen beschermde stads- en dorpsgezichten mogelijk te maken. In die zin zou het voorstel van decreet unaniem moeten worden gesteund. De indienster stelt verder dat haar voorstel van decreet al in juli 2010 geleden werd ingediend, maar dat de behandeling ervan werd uitgesteld met het oog op de hoorzittingen rond de ingediende conceptnota's. Op vandaag is het in het vooruitzicht gestelde ontwerp van decreet inzake onroerend erfgoed er nog altijd niet. Er werd enkel een voorstel van resolutie met aanbevelingen uitgewerkt en blijkbaar zullen interkabinettenwerkgroepen nu overleg voeren over het ontwerp van decreet. Niets belet de commissie dus om dit beperkte voorstel van decreet nu goed te keuren, aldus mevrouw Van Volcem.

Het voorstel van decreet strekt ertoe aan artikel 9 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, een derde lid toe te voegen, dat luidt als volgt: “Een gedeeltelijk slopen en/of verbouwen van een goed dat deel uitmaakt van een beschermd stads- of dorpsgezicht, kan worden vergund, voor zover die werkzaamheden niet de wezenlijke en karakteristieke waarden van het onroerend goed betreffen en voor zover ze vereist zijn voor de verwezenlijking van een project van behoud, restauratie, herbestemming of valorisatie.”.

Dit voorstel van decreet werd ingediend om tegemoet te komen aan alle eigenaars in Vlaanderen die een pand bezitten in beschermde stads- en dorpsgezichten, maar ook spe-

¹ ‘(Geen) Toekomst voor beschermde Stads- en Dorpsgezichten’, *Publiekrechtelijke kronieken*, 2005, 1, p. 189-203.

cifiek met het oog op het actieplan om de Brugse binnenstad deels als stadsgezicht te beschermen. Het kan immers niet dat dergelijke bescherming tot gevolg zou hebben dat de toestand wordt bevroren, zodat niet-waardevolle onderdelen niet kunnen worden gesloopt en er een algemene stilstand komt. Mevrouw Van Volcem betreurt in dit verband dat de resolutie van de meerderheidsfracties over de conceptnota Onroerend Erfgoed niet tegemoetkomt aan de aanbevelingen van de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Die aanbevelingen zijn immers niet aan de stad Brugge gericht, maar wel degelijk aan het Vlaamse Gewest. Op Vlaams niveau moeten maatregelen worden getroffen om een juridisch kader te bieden voor alle zones in Vlaanderen die een bescherming als werelderfgoed hebben gekregen. De in de resolutie van de meerderheid voorgestelde oplossing om het instrument van de ruimtelijke uitvoeringsplannen te benutten, kan een uitweg bieden maar moet zeker worden gecombineerd met dit voorstel van decreet.

Mevrouw Van Volcem besluit dat alle fracties achter de inhoud van dit voorstel van decreet kunnen staan en vraagt dan ook dit voorstel goed te keuren. Zelfs als deze aanpassing, in afwachting van het ontwerp van decreet, maar zes maanden van kracht zou zijn, zou het nog een goede zaak zijn voor heel wat Vlamingen.

2. Bespreking

De heer *Wilfried Vandaele* zegt dat de aangekaarte problematiek van de stads- en dorpsgezichten bekend is in de commissie. Het probleem is, zoals mevrouw Van Volcem al aangaf, op scherp gesteld na arresten van de Raad van State waarbij het slopen van niet-waardevolle gebouwen binnen beschermde stads- en dorpsgezichten werd uitgesloten. Niet alleen de stad Brugge wordt met deze moeilijkheden geconfronteerd. De visie van de meerderheidspartijen is dat er nood is aan een geïntegreerd decreet waarin alle elementen samen worden behandeld. Dit voorstel van decreet zou inderdaad een tijdswinst van enkele maanden kunnen opleveren, maar het gegeven dat er een geïntegreerd decreet komt, weegt zwaarder door voor de meerderheidspartijen.

De heer *Dirk Van Mechelen* vraagt om dit voorstel van decreet goed te keuren. Het voorstel werd al in juli 2010 ingediend en over de inhoud en de noodzaak ervan bestaat kamerbrede instemming. Het is de Raad van State zelf die de decreetgever uitdaagt en wijst op de noodzaak om het decreet van 3 maart 1976 aan te passen. Het toekomstige nieuwe kaderdecreet mag geen beletsel zijn om de bestaande regelgeving alvast voor dit onderdeel aan te passen. Later kan deze wijziging in het gecoördineerde decreet worden opgenomen. De kleine aanpassing kan op het terrein al bijdragen tot meer werkbare oplossingen, ook voor projecten van de overheid.

Mevrouw *Karin Brouwers* treedt het standpunt van de heer Vandaele bij. Het is inderdaad beter om één geïntegreerd decreet inzake onroerend erfgoed uit te werken en uiteraard gebeurt dat best op een zo kort mogelijke termijn. Jaren wachten zou niet kunnen, maar het nieuwe decreet staat nu in de steigers en zal hopelijk binnenkort worden ingediend. In die fase heeft het geen zin om nog aan het oude decreet te gaan sleutelen. Dat neemt overigens niet weg dat het hier om een belangrijke kwestie gaat. Daarom werd er ook een aanbeveling over opgenomen in de reeds genoemde resolutie betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed. In punt 12° wordt gevraagd het instrument van de beschermde stads- en dorpsgezichten te behouden en het beschermingsregime dermate te verduidelijken dat de sloop van niet-waardevol erfgoed onder voorwaarden mogelijk wordt gemaakt (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1065/5*). Dat komt volledig tegemoet aan de bedoeling van het voorliggend voorstel van decreet. Mevrouw Brouwers gaat ervan uit dat de minister met deze aanbeveling rekening zal houden.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* begrijpt dat de meerderheidsfracties de voorgestelde aanpassing willen integreren in het grotere geheel van het nieuwe ontwerp van decreet, maar

niets belet om dit beperkte voorstel van decreet nu goed te keuren. Als men naar een nieuw systeem voor de stads- en dorpsgezichten zou willen gaan, zou het logisch zijn dat de meerderheid zich tegen dit voorstel kant. In de resolutie wordt echter aangegeven dat het instrument van de stads- en dorpsgezichten best behouden blijft en dat sloop van niet-waardevol erfgoed binnen dat beschermingsregime mogelijk moet zijn. Het voorstel van decreet werd al medio 2010 ingediend. De meerderheid is er volgens mevrouw Van Volcem dan ook verantwoordelijk voor dat er al die tijd niet kon worden gesloopt binnen beschermde stads- en dorpsgezichten en dat daardoor vele projecten zijn geblokkeerd. Op dit moment is bovendien nog altijd niet duidelijk wanneer het nieuwe decreet er zal zijn. Het lid besluit met een oproep om dit voorstel van decreet goed te keuren.

3. Artikelsgewijze bespreking

Er worden geen opmerkingen gemaakt in de artikelsgewijze bespreking.

De artikelen 1 en 2 worden verworpen met 7 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

4. Eindstemming

Het voorstel van decreet wordt verworpen met 7 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Bart MARTENS,
voorzitter

Wilfried VANDAELE,
verslaggever